

К. н. д. у. Ізюмська В. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ НАДМІРНОГО ЗРОСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ

Існування державного боргу на сьогоднішній день є явищем, об'єктивно зумовленим, не тільки для країн із перехідною економікою, але й для більш розвинених в економічному плані країн. Для України зменшення джерел із зовнішніх ринків позичкових коштів, нестабільність національної валюти і недосконалість системи кредитування всередині країни, призвели до посилення нестабільності в макроекономічній сфері та значно знизили рівень сукупного попиту населення і бізнесу. Це, в свою чергу, призвело до суттєвого спаду виробництва в національній економіці. Тому для покриття дефіциту державного бюджету довелося використовувати залучення позик із зовнішніх та внутрішніх джерел, що призвело до значного зростання державного боргу в Україні.

Основні передумови формування надлишкової заборгованості в Україні відображено на рис. 1.

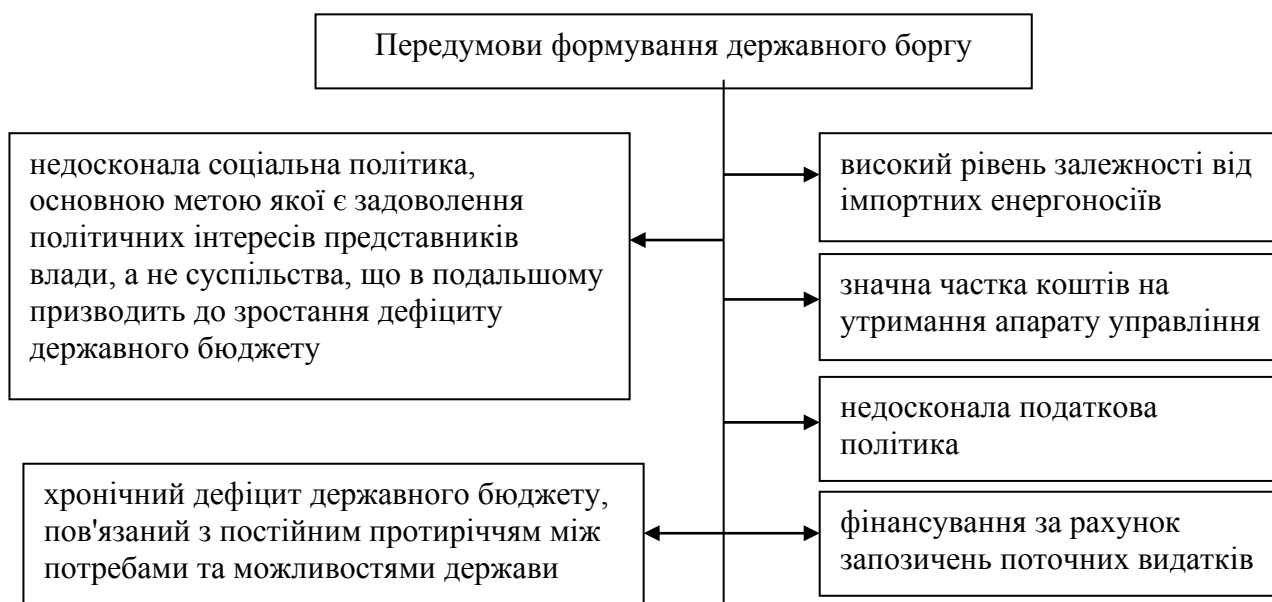


Рис. 1. Передумови формування державного боргу України

Необхідно відмітити, що збільшення державного боргу в короткостроковому періоді призводить до деяких позитивних змін, таких як збільшення сукупного

попиту населення і підприємців, що, в свою чергу, веде до розширення виробництва товарів та послуг і, відповідно, до росту національного доходу та ВВП.

Але в довгостроковому періоді зростання поверх міри державного боргу може призвести до наступних макроекономічних наслідків (табл. 1).

Таблиця 1. Наслідки надмірного зростання державного боргу в довгостроковому періоді [1]

Макроекономічні наслідки надмірного зростання державного боргу в довгостроковому періоді	
Ефект монетарної політики	зростання державного боргу може призвести до підвищення ставок відсотків по кредитах, внаслідок чого, державні органи, які відповідають за грошово-кредитну політику, будуть змушені проводити монетарну політику експансіоністського типу для того, щоб зменшити відсоткові ставки. Вкрай негативним явищем стане фінансування дефіциту бюджету нашої держави за рахунок емісійних коштів НБУ
Ефект втрати надходжень від податків	обслуговування державного боргу потребує використання частки податкових надходжень від реального сектору економіки або збільшення державного боргу на суму, що витрачається на його обслуговування
Ефект економічної залежності країни	у випадку, коли велика частка боргових зобов'язань перебуває у зовнішніх кредиторів, то деякі зміни ринкової кон'юнктури як на рівні окремої країни, так і світової економіки загалом, можуть спричинити значні коливання валютних ризиків, так і динаміку відтоку капіталу
Ефект політичної залежності країни	Якщо держава має значні обсяги боргу, проблеми з ліквідністю внутрішнього фінансового ринку та низький рівень золотовалютних резервів, то єдиним виходом для збереження відповідного рівня урядових видатків є залучення фінансування зовні. Але за таких умов кредитори, звичайно, можуть висувати різні вимоги економічного та політичного характеру



Рис. 2. Наслідки та проблеми збільшення державного боргу України

Швидке нарощування державного боргу призводить до ряду негативних соціально-економічних наслідків та проблем, які мають місце в національній економіці України (рис. 2).

На сучасному етапі значні негативні наслідки в соціально-економічному просторі країни та проблеми, пов'язані з надмірною заборгованістю можуть призвести до критичного рівню фінансової безпеки держави та дефолту.

Список використаних джерел:

1. Митрофанова А.С. Боргова стійкість України: стан, проблеми та політика / А.С. Митрофанова // Проблеми економіки. – 2017. – № 1. – С. 105-111.
2. Кучер Г.В. Державний сектор країн світу крізь призму глобальних фінансових індикаторів / Г.В. Кучер // Науковий економічний журнал «Інтелект-XXI». – 2017. – № 4. – С. 14-21.

Д-р. екон. наук Колосов А. М.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

**МЕТОДИКА ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПОСЛУГИ ПОСТАЧАННЯ ГАЗУ
СПОЖИВАЧАМ В УКРАЇНІ**

Проблема ціноутворення на послуги з постачання газу споживачам в Україні залишається одною з найактуальніших, оскільки від ціни газу у споживача залежать вартість житлово-комунальних послуг, сума прибутку підприємств газопостачальної мережі, прибутки державної компанії – Група «Нафтогаз України», а отже, відрахувань до державного бюджету і сум субсидій споживачам з того ж бюджету. Відповідно ціна газу в Україні стає чинником, який формує цінову структуру продукції та послуг в багатьох сферах енергетичного ринку і ринку житлово-комунальних послуг (ЖКП) в Україні. Однак, незважаючи на проведені певні реформування енергетичного ринку в Україні не створено системи прозорого обґрунтування ціни газу. Численні вимоги від різних фахових спільнот, політиків, економістів, населення представити суспільству формулу або розрахунки з обґрунтування ціни газу у точці його продажу кінцевим споживачам залишаються без відповіді. При цьому суспільство штучно втягують в обговорення цін закупівель газу Україною на міжнародних ринках, уникаючи питань вартості газу власного видобування на теренах України і вартості послуг з його постачання усередині країни.